

retsofattelse« eller »almindeligt omdømme« kan heller ikke bruges som rettesnor i sådanne sager, da der ikke i befolkningen findes nogen fælles opfattelse på dette område, således at henvisning til »den almindelige opfattelse« kun kan benyttes til at begrunde den flertalsafgørelse, som netop i sager af denne art meget let får karakter af politisk forfølgelse.

Grundlovens bestemmelse:

Efter grundlovens § 30 skal udelukkelse af folketinget baseres på, at den pågældende »er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af folketinget«.

Det er ikke noget særlig præcist grundlag for folketingets afgørelse. F. eks. kan »værdighedskriteriet« indbyde til, at flertallet lader sig lede af sine fordomme over for mindretal (ikke nødvendigvis efter en partipolitisk opdeling).

Den eneste rettesnor, der i øvrigt foreligger, stammer fra tilblivelsen af den nuværende bestemmelse. Forud herfor var reglen, at man kunne miste sin valgbarhed, hvis man blev idømt en fængselsstraf på mindst 4 måneder, og det fremgår af forarbejderne til den nuværende grundlovsbestemmelse, at den ikke var ment som en skærpelse. Det kunne tale for, at man ikke udelukker nogen, medmindre de har fået mindst 4 måneders fængsel, og at det nye i formuleringen bruges til en vurdering af, om der i visse tilfælde ikke skal ske udelukkelse *til trods for* en straf på over 4 måneder, fordi den pågældende af særlige grunde alligevel ikke anses for »uværdig i almindeligt omdømme«.

En sådan rettesnor finder VS imidlertid hverken praktisk anvendelig eller acceptabel. At den ikke er praktisk anvendelig, fremgår allerede af folketingets faktiske afgørelser siden den nuværende bestemmelse blev indført i 1953. At den ikke er acceptabel for os, skyldes, at den på ingen måde modsvarer de værdighedskrav eller moralske krav, vi ville stille for vores eget vedkommende dvs. til VS' kandidater, samtidig med at vi har den bestemte opfattelse, at det ikke er vore krav, andre partiers kandidater skal opfylde, lige så lidt som vi finder det rimeligt, at de skal kunne forkaste eller udelukke vore kandidater ud fra deres krav.

Fortilfælde siden 1953:

Det synspunkt har været fremført, at afgørelsen bør ligge på linje med tidligere afgørelser, specielt med tidligere beslutninger om udelukkelse. Derfor har der også i forbindelse med den aktuelle sag været fremdraget mulige paralleller.

Vi føler os imidlertid ikke i mindste måde bundet af tidligere afgørelser, som vi ikke har haft del i, og vi vil således også i den aktuelle sag afstå fra at argumentere ud fra mulige paralleller i fortiden, fordi det kun kan tilsløre det principielle i vor holdning. Der er siden grundlovsændringen i 1953 forekommet to udelukkelse. Men dels har vi som sagt ikke del i dem, dels fremstår begge i dag som klare eksempler på, hvilke misgreb det fører til, når folketinget subjektivt begynder at jonglere med »værdigheds«-begrebet.

I *intet* af tilfældene skulle udelukkelse have fundet sted, hvis man havde støttet sig på det kriterium, som var gældende frem til 1953: »En strafbar handling kan ikke anses for vanærende, medmindre domfældte på gerningstiden var fyldt 18 år, og der er idømt ubetinget straf af fængsel i 4 måneder eller derover«.

Til trods for, at det gang på gang er slået fast, at der *ikke* med ændringen i 1953 var tilsigtet nogen *skærpelse* af reglerne, er de to efterfølgende udelukkelse sket på grundlag af straffedomme på henholdsvis 40 dages fængsel og 30 dages hæfte!

Den seneste af sagerne, A. C. Normann-sagen fra 1972, er endnu i frisk erindring. Normann blev udelukket med stemmetallet 88 for og 70 imod. Vi var ude af folketinget i den periode, men fulgte naturligvis sagen og ville i givet fald have stemt *imod* udelukkelse. Det er næppe forkert at sige, at de tilfældige, ulykkelige følger af den i sig selv beskedne færdselsforseelse samt ikke mindst pressens behandling af sagen påvirkede afgørelsen på en ikke særlig betryggende måde. Det kan i hvert fald betragtes som en kendsgerning, at der blot få år senere var et betydeligt flertal i tinget, som fandt afgørelsen forkert. Der var ligefrem bestræbelser i gang for en form for rehabilitering af A. C. Normann, og de strandede ret besat kun på, at der i visse partigrupper endnu fandtes fremtrædende enkeltmedlemmer, som havde pre-